

Témanapok a Németvölgyi Általános Iskolában

Iskolánkban, ebben a tanévben két témanapot tartottunk. Az elsőt — az erdő napját — dec. 22-én, összekötve a hagyományos karácsonyi énekléssel, a másodikat — a víz napját — pedig áprilisban.

Előzmény:

Iskolánk nevelő testülete megszavazta az előző tanévben, hogy 3 éven belül megpályázzuk az „ÖKO”-iskola címet. Első lépésként elhatároztuk, hogy évente 2 témanapot fogunk tartani. 4 éves ciklusban fognak ismétlődni a témák, amik fel fogják ölelni a környezeti nevelés fő témaköreit.

A ciklus első évére az erdőt és a vizet választottuk, mint olyan témákat, amik minden tantárgyhoz könnyen köthetők.

Mivel tantestületünk többsége idegenkedett ettől, a múlt tanévben egy nevelési értekezlet a témanapokról szólt. Példákat kerestünk arra, hogy melyik tantárgyon belül, milyen témákat lehet feldolgozni az erdővel kapcsolatban.

Az első témanappal szemben elég nagy volt az ellenállás. Egyrészt az órára való felkészülés plusz munkája, a megszokottól eltérő módszerek kidolgozása aggasztotta a kollégákat, másrészt félték az osztálykeret felbontásával járó esetleges káosztól. Ezért választottuk a karácsonyi szünet előtti utolsó munkanapot, amikor mindig lazább a fegyelem, kötetlenebb órákat lehet csak tartani. Ami egyrészt jó ötlet volt, — ilyenkor nem lehet komolyan tanítani már, de a gyerekek élvezték az újszerű órákat és aktívan részt vettek azokon — másrészt még megnehezítette az osztályfőnökök dolgát, akik emellett szervezték a délutáni megajándékozással egybekötött klubdélutánokat is.

Előkészület:

I. Az „ERDŐ NAPJA”

Az 5 fős környezeti munkacsoport időben elkezdte a szervezést.

Az alsó tagozat úgy döntött, hogy ők hagyományos órakeretben tartják továbbra is az órákat, de mindegyik témája az erdő lesz. Minden tanítónő kidolgozta a saját programját, leadta a terveit, s eszerint tartották a foglalkozásokat. A délutáni napközi is az erdőről szólt.

Felső tagozat:

A tervezést a környezetvédelmi munkacsoport (6 fő) végezte.

1. Először eldöntöttük, hogy a gyerekeknek aznap 4 órájuk lesz. Úgy döntöttük, hogy 1 órán kb. 10 tanuló vegyen részt, s ebből adódott, hogy a tanároknak 3 órát kellett megtartaniuk. ($160 \text{ tanuló} \cdot 4 = 640$ $24 \text{ tanár} \cdot 3 = 72$ különböző óra $640/72 \sim 9$)
2. Ezután kitettünk egy táblázatot, ahová a tanároknak be kellett írniuk, hányadik osztályosoknak, milyen címmel tartanak órát. Tulajdonképpen ez volt az a pillanat, amikor minden kolléga végiggondolta, mit szeretne csinálni. Pontosan 2 hét állt erre rendelkezésükre.
3. Mikor pontosan megvolt, melyik korcsoportnak milyen választási lehetősége van, összeállítottuk az órarendet, s kitettük az iskola különböző helyére a diákoknak tanulmányozásra. Az 5., 6. osztályosoknak az osztályfőnökük fénymásolatban haza is küldte.
4. Közben elkészítettük a tanárok órarendjét és a terembeosztást is.
5. A diákok összeállították saját órarendjüket. Ehhez kaptak egy lapot 2 példányban, amelyre beírták az órákhoz azoknak a tanároknak a nevét, akikhez menni szerettek volna

6. A diákok egyeztették az órarendjüket a tanárokkal. Minden tanár kapott egy lapot, ahová a jelentkező gyerekek nevét és osztályát beírta.

—A tanár, ha elfogadta a jelentkezést, aláírta a gyerek lapját is két példányban és beírta a termet, ahol az órát tartja.

—Ha a tanár már nem tudta fogadni (megvolt a 10 tanuló az óráján), akkor a gyerek más órát választott.

7. Amennyiben betelt a diák órarendje, — azaz mind a 4 óráját aláírta tanár — az egyik lapot leadta az osztályfőnöknek, a másikat megtartotta magának, hogy tudja, mikor hova kell mennie.

8. A témanap előtti nap az osztályfőnök leellenőrizte, hogy minden gyereknek megvan-e az összes órája. Ha nem, átadta a szervezőknek, akik próbáltak nekik helyet találni.

Most jelentkeztek a szervezés hiányosságai.

✦ A kollégák egy része nem tartotta be a szabályt, és több, mint 10 tanulót fogadott. Emiatt egy-két „nehezebb” témánál csak 3-4 jelentkező volt.

✦ A 7. és 8. osztályosak „fürgébbek” voltak és elfoglalták a 4 évfolyamnak közösen kiírt készségektantárgyak helyeit. Ezért volt olyan 5. osztályos, aki 8.-nak szánt fizikaórát volt kénytelen végighallgatni. Természetesen az órát tartó tanár ezt figyelembe vette.

✦ Volt olyan tanuló, aki egy tanár összes óráját végighallgatta, s ezért minden órára mással kellett készülnie a pedagógusnak. Általában jellemző volt, hogy a gyerekek az őt tanító tanárt választották, még ha egy másik számára érdekesebb témát dolgozott is fel.

Mivel a tanárok nem adták le a hozzájuk menő tanulók létszámát, mikor utolsó délután kiderült, van olyan gyerek, akinek még van lukas órája, csak emlékezetből (kik emlegették azt, hogy van még bőven üres helyük) osztottuk be őket. Végül a nevezetes nap reggelén minden tanulónak minden órára volt helye (bár nem mindig ott, ahol szeretett volna)

Ez idő alatt a környezetvédelmi munkacsoport kidolgozta a „keretjátékot”. Minden osztály kapott egy paravánt, ahová barna krepp-papírból kialakítottunk egy fatörzset, faodúba írva az osztály számát. Az osztályfőnökök kaptak a létszámnak megfelelő számú zöld falevelet, és minden tanár óránként 5 db sárga és 5db piros levelet az okos válaszok és a jó magatartás jutalmazására. (kb. 600 falevelet vágunk ki). Új csengetési rend is készült.

Megvalósítás:

A témanap 8 órakor egy kis műsorral kezdődött. Vivaldi Évszakok c zenéjéből hallgattunk részletet, majd egy szavalat hangzott el, utána az igazgatónk kívánt minden jót, és a felhangosított zenére a tanulók a fájukra tüzték a jelenlétüket „igazoló” falevelüket, s szétszéledtek az órájukra.

Az óra elején a tanárok leellenőrizték, hogy minden hozzájuk feliratkozott gyerek jelen van-e. Szünetekben, ha a foglalkozáson jól szerepeltek, lelkesen tüzték ki a színes leveleket, s természetesen az órai munkájukat is.

Az utolsó óra végén megint összegyűlt mindenki az aulában, ahol a karácsonyról, s a hozzá kapcsolódó fáról tartott az igazgatóhelyettes egy rövid ismertetőt, utána közös éneklés zárta be a napot.

Utóélet:

Miután a témanap lezárult, a hiányzó tanulók nevét leadták az osztályfőnöknek, aki beírta a naplóba őket és az összes tanár lekönyvelte a naplóba az óráját.

Minden osztály tanulói összeszámolták a kapott színes faleveleket, és leadták a környezetvédelmi munkacsoport tagjainak, mert az iskola éves osztályonkénti

környezetvédelmi versenyébe beleszámítottuk ezt (Az 1 gyerek által gyűjtött levelek száma szerint)

A témanap vízhangja nagyon jó volt. A gyerekek élvezték a szokatlan órákat, a tanárok pedig azt, hogy nem kellett fegyelmezniük és valami újat, a szokásos napi egyhangúságból kizökkenőt csináltak.

Hibaként kijött, hogy a gyerekek órarendjét jobban kell megszervezni, hogy ne legyen olyan, aki magasabb szintű órára megy, ill. kevesellték a kiosztható jutalom leveleket is.

Az elkészült paravánok színesek, hangulatosak voltak, s hosszú ideig díszítették iskolánk auláját, s emlékeztettek mindenkit a jól sikerült napra.

II. A víz napját áprilisban tartottuk. Most már a kollégák nagyobb ellenkezés nélkül vették tudomásul az újabb feladatot.

Alsó tagozatban az első két évfolyam tanítói ragaszkodtak az osztálykerethez, de a 3. és 4. évfolyamban megpróbálták azt, hogy a tanító nénik 1-1 témából készültek, s minden osztály forogva minden foglalkozáson részt vett. Mivel a napközisek a délutáni víz témájú vetélkedőre készültek, nem kapcsolódtak be a délelőtti foglalkozásokba. Így a tanítók a nagy létszámú csoportokkal nem tudták elérni a várt eredményeket, s nem tartották sikeresnek a munkájukat a befektetett energiájukhoz képest. A gyerekeknek így is tetszett.

Felső tagozaton a környezetvédelmi csoport megpróbálta a hibákat kiküszöbölni.

Előkészület:

Az iskolába több helyre kérdőívet tett ki a diákönkormányzat, hogy a vízzel kapcsolatban milyen témáról szeretnének hallani a gyerekek. Összesen 4 db válasz érkezett, az is valamelyik divatos zenekart kérte egy kis trágársággal megfűszerezve. Úgy néz ki, hogy ez a korosztály még nem érett az ilyen irányú válaszok adására.

A tanulóknak 5 órát terveztünk, minden tanár 4 órát tartott, de a készülés miatt ebből csak két különbözött. A készségtantárgyak miatt lehetett dupla óra is. Így a tanulók egy tanárnál maximum két órát lehettek, tehát rá voltak kényszerítve, hogy több tanárhoz is elmenjenek.

Míg az erdő napján 7 különféle korcsoport között lehetett választani, addig most csak 3 lehetőség volt: 5-6. osztály; 7-8. osztály, ill. 5-8. osztály.

Azért, hogy a gyerekek hiányzó óráit be lehessen osztani, a tanárok is két példányban vezették a hozzájuk menő tanulók névsorát.

Utolsó előtti napon összegyűjtöttük a tanárok és a tanulók órarendjét, hogy ellenőrizzük, minden gyereknek van-e órája, s ha nincs, olyan tanárhoz osszuk be, ahol van még hely.

Sajnos néhány gyerek otthon hagyta a papírjait vagy elvesztette. Ezeknek új papírt írtunk. Mivel nem tudtuk visszakeresni mindenkinél, hogy eredetileg hova iratkozott fel, ezért az üres helyekre beírtuk.

Ebből megint probléma adódott.

Voltak gyerekek, akik két helyre is be lettek írva, s ebből adódóan kollégák, akikhez 9-nél több gyereket kellett beosztani.

A feledékeny tanulókat hiába osztottuk be újra, s mondtuk meg, hogy a reggel kézhez kapott órarendjük szerint kell menniük, aki emlékezett az eredeti helyére, ahová feliratkozott, oda ment. Aki több helyre volt felírva, azt hiányzóként jelezték valamelyik helyről az osztályfőnöknek.

Természetesen itt is alkalmaztuk a jól bevált keretjátékot.

A paravánokra tengert imitáló kék krepp-papírt tettünk osztályonként, ahova a hajóikat a tanulók készítették el különböző módszerekkel (Pl. kivágás, hajtogatás) a témanap előtt — így hangolódtak rá már napokkal azelőtt az eseményre, — majd tüzték fel a témanap kezdetén.

Minden órát tartó pedagógus annyi halat kapott, ahány gyereket várt, ha mindenki jól szerepelt, kaphasson „jutalmul” egyet (kb. 1200 db halat vágtunk ki). Nem különböztettük meg a magatartást és a jó munkát különböző színnel. Az osztályok versenyeztek az

összegyűjtött halak számában, s az éves környezetvédelmi versenybe számítjuk be az eredményt.

Megvalósítás:

Nyitásként Smetana: Moldvájából hallgattunk részletet, majd az igazgatóhelyettes megnyitója és egy szavalat után a gyerekek szétszéledtek az órájukra. A csengetési rendben 40'-es órákat terveztünk.

Szünetekben mindenki feltűzte a paravánjára a szerzett hajóját és esetleg az órai munkáját.

Az 5. óra végén megint összejött az egész felső tagozat, ahol az igazgatóhelyettes egy kis történelmi áttekintést tartott a víz szerepéről és fontosságáról a történelemben, közösen elénekeltük zongorakísérettel a „Hej Dunáról fúj a szél..” kezdetű népdalt, s mindenki ment a dolgára.

Utóélet:

A témanapot mindenki (diákok és tanárok) egyértelműen jónak találták. A kollégák egy része sokallta az 5 órát, szerintük a végére a diákok már elfáradtak a sok újszerű élménytől.

A nevelőtestület úgy döntött, hogy a továbbiakban is évi 2 témanapot fogunk tartani, félévenként egyet, de nem ünnepekkel összekötve.

A környezetvédelmi csoport elkészítette négy éves ciklusra a témanapok tervét. Igyekeztünk minden, napjainkban fontosnak tartott témát belevenni és tágabb témaköröket állapítottunk meg. Ezért az erdő és a víz témája is egy kicsit kibővült

Év	Téma I.	Téma II.
1.	Élővilág, biodiverzitás, erdő	Víz, energia
2.	Fogyasztói társadalom, fenntartható fejlődés	Egészséges életmód, ember
3.	Ritmus, mozgás, körforgás	Kommunikáció
4.	Föld, Univerzum	Épített környezet

A következő tanév témái tehát az ember és az őt körülvevő fogyasztói társadalomról fognak szólni.

Megtartjuk a már bevált feliratkozási módszert, a keretjátékot, s megpróbálunk kidolgozni valamit a feledékeny tanulók többszörös feliratkozásának kiszűrésére.

A témanapok témái fogják az egész éves környezetvédelmi verseny keretét is megadni, tehát a faliújságok és egyéb feladatok is ezt fogják körüljárni.

4. Csengetési rend az erdő napjához

Csengetési rend	820 – 900
	910 – 950
	1005 – 1045
	1100 - 1140
	1200 —

5. Összeállított órarend az erdő napjához

5. osztály

		1.	2.	3.	4.
Tanár	Téma				
Mészárosné	matematika	X			
Jordánné	Fa: angol, amerikai mesékben, regényekben			X	
Nyitrai	Évszakok, állatok, növények (angol)				X
Csányiné	The Seguvia tree-the giants (Seqveia,-fa- az óriás)		X		
Szökéné	Vidám utazás az állatvilágban				X
Veresné	Az erdő a költészetben	X			
Bánhidi Judit	Az erdő veszélyei			X	
5. - 6. osztály					
dr. Mártháné Takács Gabriella	Az erdő a nép és műzenében			X	
Berczelly Adrienne	Akadályverseny	X			
Berczelly Adrienne	Akadályverseny		X		
Berczelly Adrienne	Az erdő szellemisége			X	
Radnai Andrea	Játékos nyelvi fejtörők, közmondások, szólások				X
Ács Katalin	Az erdő és élővilága			X	
dr. Egri Gáborné	Fenyőerdő telepítés		X		
Jordánné	Fafajták, fa részei		X		
Dimanopoulos Andrea	Keresztrejtvény az erdő életvilágáról			X	
Kónya Imréné	Madáretető készítése				X
Horváth Katalin	Fák a művészetekben (rajzeszközt hozni kell!)				X
Szökéné Papp Judit	A fa a haditechnikában, igazságszolgáltatásban	X			
Kocsis László	Akadályverseny		X		
Csiszér Isvánné	Lajhármaszás, kúszás, ...				X
Csiszér Isvánné	Akadályverseny		X		
Thuránszky Judit	Erdei kép készítése Paintben			X	
5. - 8.					
Ács Katalin	Mikrokozmosz c. film szinkronizálása (német)	X			
Ács Katalin, Bánhidi Judit	Mikrokozmosz c. film szinkronizálása (magyar)		X		
Ács Katalin, Bánhidi Judit	Mikrokozmosz c. film szinkronizálása (magyar)		X		
Szilágyiné Cs. K. Beatrix	Dalok az erdőről (puzzle)				X
Szilágyiné Cs. K. Beatrix	Dalok az erdőről (puzzle)		X		
Horváth Katalin	Fák szimbólikája			X	
Sánta Szabolcsné	Könyvtárhasználat, kutatómunka			X	
Sánta Szabolcsné	Könyvtárhasználat, kutatómunka				X

6. osztály

		1.	2.	3.	4.
Héczey Zsuzsa	Állat és növényfajták	X			
Csányiné	The Seguvia tree-the giants (Seqveia, -fa- az óriás)	X			
Szőkéné	Vidám utazás az állatvilágban			X	
Veresné	Az erdő a költészetben				X
Nyitrai	Évszakok, állatok, növények (angol)		X		
Nyitrai	Évszakok, állatok, növények (angol)	X			
Kónya Imréné	Madáretető készítése	X			
6. - 8.					
Skultétyné	A találékonyság birodalmában	X			
Skultétyné	Rébusz				X
Skultétyné	Törd a fejed, érdekes			X	

7. osztály

		1.	2.	3.	4.
Dohány András	Sűrűség - közlekedés				X
Kónya Imréné	Madáretető készítése		X		
Mészárosné	kémia			X	
Héczey Zsuzsa	Állat és növényfajták		X		
Sánta Szabolcsné	Könyvtárhasználat, kutatómunka	X			

7. -8. osztály

dr. Mártháné Takács Gabriella	Az erdő a nép és műzenében		X		
Radnai Andrea	Játékos nyelvi fejtörők		X		
Radnai Andrea	Közmondások, szólások	X			
dr Egri Gáborné	Faháztervezés, térfogatszámítás			X	
dr Egri Gáborné	Faháztervezés, térfogatszámítás				X
Kovácsné V. Erzsébet	Mamutfenyőtől a törpefenyőig (éghajlatok, erdőfajták)	X			
Kovácsné V. Erzsébet	Mamutfenyőtől a törpefenyőig (éghajlatok, erdőfajták)			X	
Kovácsné V. Erzsébet	Mamutfenyőtől a törpefenyőig (éghajlatok, erdőfajták)				X
Dimanopoulosz Andrea	Dalszöveg feldolgozása		X		
Horváth Katalin	Fák a művészetekben (rajzeszközt hozni kell!)	X			
Szilágyiné Cs. K. Beatrix	Dalok az erdőről (puzzle)	X			
Bánhidi Judit	Szappanopera az erdőben-kapcsolatok az élőlények között				X
Thuránszky Judit	Erdő élővilága (gyűjtőmunka Internetről)		X		
Kocsis László	Akadályverseny			X	
Kocsis László	Az erdő szellemisége				X

6. terembeosztás -víz témanap

terem	1. óra	2. óra	3. óra	4. óra	5. óra
5.d	Szilágyiné, Bea		Szilágyiné, Bea	Szilágyiné, Bea	Szilágyiné, Bea
6.a	Egri Judit	Egri Judit	Egri Judit	Egri Judit	
5.c	Dimanopulosz	Dimanopulosz	Dimanopulosz		Dimanopulosz
6.d	Viola	Viola		Viola	Viola
6.c	Radnai Andrea		Radnai Andrea	Radnai Andrea	Radnai Andrea
8.c	Mariann	Mariann	Mariann		Mariann
biológia	Bánhidi Judit	Bánhidi Judit	Bánhidi Judit	Bánhidi Judit	Anikó
földrajz	Ágota	Ágota	Ágota	Ágota	Dávi Kati
angol	Nyitrai Kati		Nyitrai Kati	Nyitrai Kati	Nyitrai Kati
német	Ács Kati	Ács Kati	H. Zsuzsa	H. Zsuzsa	H. Zsuzsa
informatika		Anna	Anna	Anna	Anna
történelem	Horváth Kati	Papp Judit	Papp Judit	Papp Judit	Papp Judit
kémia	Dávid Kati	Dávid Kati	Dávid Kati	András	András
számítástechnika	Thuránszky			Thuránszky	
ének	Gabi	Gabi	Horváth Kati	Horváth Kati	
könyvtár	Sánta Kati	H. Zsuzsa	Sánta Kati	Sánta Kati	Sánta Kati
rajz		Sereg			
háztartástechnika		Melinda	Melinda	Ács Kati	Ács Kati
technika			Szabó Judit	Sereg	
torna	Csiszér Éva	Csiszér Éva	Csiszér Éva	Berczelly A.	
kondi	Laci	Laci	Berczelly A.		

7. Tájékoztató az „erdő napjához” (Minden tanárnak)

Az osztályok a termükben vagy az aulában gyülekeznek. Az osztályfőnök akkor adja oda a zöld levelet, amire a nevüket ráírják

8 órakor kezdődik az aulában a kezdőműsor. Az évszakok zenéje megy halkán, András beszél röviden, majd egy szavalat lesz, utána a gyerekek feltűzik a faleveleiket a fára, és elmennek az órájukra. A fákat előkészítjük, gombostű az ablakban lesz. Az egész kb. 15’.

Szünetekben a gyerekek feltűzik a színes leveleiket, s úgy mennek az órájukra.

A negyedik óra végén megszámoljuk az osztályok színes leveleit és a papírgyűjtés elvei szerint beszámoljuk az éves versenybe, max. 50—50 ponttal.

Ha valamelyik órán olyan munka születik, ami kiállítható, azt szünetekben tűzzétek ki!

Minden tanár az órája elején névsort olvas, s megjegyzi, ha valaki nem ment el, s az osztályfőnöknek leadja, hogy bekerüljön a naplóba hiányzónak. A naplót mindenki írja be az eredeti órája szerint. Téma nap az óra anyaga.

A negyedik óra után az osztálytermekben gyülekeznek a tanulók, s 12’-ra mennek le az aulába, ahol záróműsorként megint lesz egy kis zene, vers, Gabi szól pár szót, majd utána lesz a karácsonyi énekelés.

Fontos a pontosság, minden időre menjen, mert különben káosz lesz!

Szüneti ügyelet: nincs új, ha valakinek nem jó, cseréljen

Kérek mindenkit, aki nem ügyeletes, szünetekben segítsen az aulában a feltűzésekben.